

تحولات سیاسی پس از انتخابات ترمیم‌کننده‌امید واعتماد مردم بود

ناصر ایمانی، کارشناس مسائل سیاسی در گفت‌وگو با جام‌جم به تحلیل و بررسی دگردیسی سیاسی اجتماعی ایجاد شده در فضای پس‌الانتخابات پرداخت.

❖ **تحلیل شما از اقدام آقای رئیسی و ازه‌ای در بهره‌مندی از نظر مخالفان و جریانات مختلف سیاسی چیست؟**

برخلاف تصویری که از آقای رئیسی ساخته‌شده بود، ایشان فردی کاملا معتدل است. اگر به مجموعه اقدامات ایشان در زمان ریاست قوه قضاییه نگاه کنید می‌بینید حرکت‌هایی اصلاحی را شروع کردند که قابل‌تصورهم نبود.

❖ **از چه نظر؟**

همین‌که قوه‌قضائیه را به یک نقطه متعادل رساندند، باتوجه به شناختی که از آقای ازه‌ای داریم امیدواریم در‌دور جدیدهم این‌مسیر طی شود. آقای رئیسی در جریان انتخابات با وجود این‌که اطلاعات کافی نسبت به رقبای خود داشت، موضعی کاملا منطقی از خود‌نشان داد؛ رئیس جمهوری منتخب در اقدامی بی‌سابقه از رقبای خود دعوت کرده و گفتند از نظرات شما استفاده می‌کنم.

❖ **آیا این موضوع فقط به روحیه آقای رئیسی بازمی‌گردد؟**

خیر، جامعه ما در حال سپری کردن یک دوران خستگی از منازعات سیاسی است مردم به دلیل مشکلات شدید اقتصادی وغیراقتصادی، دیگر تحمل هیچ‌گونه تندی‌وری و رادیکالیسم را ندارند.

مردم آقای رئیسی را در این انتخابات چهره‌ای به‌دوراز جنجال‌های سیاسی دیدند. کسی که درواقع می‌تواند کشور را از منازعات سیاسی به‌دور نگه دارد و به حل مشکلات اصلی بپردازد. ❖ **بلوغ سیاسی در این میان چقدر اثرگذار بود؟**

برای جامعه آشکار شده‌است که برخی نامزدها با متهم کردن کاندیدهای دیگر به الفاظ دروغ و کذب فقط به دنبال ایجاد یک جنگ روانی سیاسی هستند تا بتوانند کسب رای کنند؛ مثل سال ۹۶.

❖ **پیرو صحبت شما تحلیل آرای انتخابات ۱۴۰۰ هم همین‌رانشان می‌دهد. کسانی که کمتر اهل جنجال بودند از سوی مردم بیشتر مورد اقبال قرار گرفتند و می‌توان گفت به نوعی اخلاق‌مداری بیشتر از وعده‌های اقتصادی جواب داد؟**

بله، در این دور از انتخابات برخی از نامزدها در تلاش بودند تا با ایجاد یک دوقطبی سیاه و سفید رای کسب کنند؛ با وجود این‌که برخی از مردم در در‌دناک‌ترین شرایط اقتصادی به سر می‌برند اما مغلوب وعده‌های مادی انتخاباتی نشده‌ند.

❖ **بررورد شما از رفتار آقای رئیسی از زمان اعلام نتایج تا به امروز به چه صورت است؟**

اقدامات آقای رئیسی این‌نوید را به مردم داد که تا به اینجا کار اشتباه نکرده‌اند که امیدواریم این‌رویه مثبت تا پایان ادامه داشته باشد، چراکه مردم می‌خواهند کشور به سمت فضای آرام برود تا مشکلات کشور حل شود. موضوعی که آقای رئیسی هم دقیقا آن را درک کردند و بعد از پیروزی با چهره‌های مختلفی که در جریان انتخابات منتقدش بودند برای همکاری تعامل می‌کند. آقای رئیسی نشان داد که رئیسی برای همه جمهور است نه فقط کسانی که به ایشان رای دادند.

❖ **چنین تعامل رقبای را چطور تحلیل می‌کنید؟**
رقبایهم ضمن درک فضای عمومی کشور، حس کردند برای بقای خودشان باید درهمین فضا حرکت کنند، به همین دلیل می‌بینید که با چه سرعتی سیل تیریک‌ها از سوی شخصیت‌های مختلف به سوی رئیس جمهوری منتخب روانه می‌شود.

❖ **یکی از سوالاتی که بعد از دیدار آقای رئیسی با رقبای مطرح شد به مواضع تند برخی کاندیدها در جریان انتخابات بازمی‌گردد و معتقدند این اقدامات پوپولیستی است چراکه کسانی که معتقد به مهندسی انتخابات بودند و ۲۸ خرداد را با کودتای ۲۸ مرداد مقایسه می‌کردند چطور می‌توانند در این تعامل مفید باشند؟**

مردم حق دارند این پارادوکس‌ها را قبول نداشته باشند واین سوال را داشته باشند، که آیا زمان انتخابات برای کسب رای دروغ گفته شد یا امروز برای قدرت. به هر حال مهم، اقدام آقای رئیسی است که می‌تواند روحیه امید و اعتمادی را که در طول سال‌های گذشته دچار خدشه شده است، ترمیم کند.

دیدار رئیسی با نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰

عکس:

علی شیریند میزان

کالاهای ضروری باید با سرعت در دسترس مصرف‌کنندگان و مردم قرار گیرد

رئیس جمهور گفت: دستگاه‌های مرتبط، با جدیت و سرعت برای برطرف کردن مشکلات تامین و ترخیص کالاهای اساسی تصمیمات و اقدامات موثری انجام دهند و موضوعات فرعی نباید موجب کندی و ناهماهنگی میان دستگاه‌ها شود. بنابراین کالاهای ضروری باید با سرعت در دسترس مصرف‌کنندگان و مردم قرار گیرد. روحانی با

تاکید بر ضرورت ادامه اقدامات موثر و فوری در تامین کالاهای اساسی گفت: دولت در دوران اوج جنگ اقتصادی با تلاش و پیگیری‌های موثر اجازه نداده تحریم‌های ظالمانه مانع تامین کالاهای اساسی شود و به همین جهت، علی‌رغم همه محدودیت‌های ارزی، کالاهای اساسی و ضروری، تولید و به میزان کافی تامین و وارد شده است.

رفتار شخصیت‌ها و جریانات سیاسی پس از انتخابات ۱۴۰۰ نویدبخش فضای همگرایی و تعامل بین همه گروه‌های سیاسی است

سیاست‌ورزی همدلانه

❖ **بررسی فضای پیش و بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری در ادوار مختلف، بیانگر نوع نگاه میان نامزدهای انتخاباتی و مدیران قوه‌مجریه و همچنین جامعه نسبت به شرایط سیاسی است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که رویکرد نامزد پیروز بعد از انتخابات ۱۴۰۰ با دوره‌های پیشین تفاوت دارد؛ این تفاوت‌ها عمدتا در فضای تعاملی میان نامزد پیروز با رقبای انتخاباتی، جریان‌های سیاسی هوادار و رقیب و همچنین تلاش جدی برای مشارکت دادن عموم جامعه برای استفاده هر چه بیشتر از حق تعیین سرنوشت و حتی پذیرش مسؤولیت در امر انتخاب مدیران دولت آینده دارد. انتخابات را می‌توان جزو تاثیرگذارترین پدیده‌های سیاسی به‌خصوص در نظام مردم‌سالار دانست. چرخش نخبگانی و عمومی، تغییر در سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها، تحول در گفتمان‌ها و نگرش‌های سیاسی ازجمله تغییرات مشهود است که با انتخابات مشاهده می‌شود.**

گروه سیاسی

پرمناقشه‌ترین انتخابات

کشور از اواخر سال ۸۷ در فضای انتخاباتی به‌سر می‌برد و در نهایت بعد از مشخص شدن نامزدهای اصلی، رقابت در فضای رسمی و رسانه‌ای ایران تشدید شد. روند رقابت‌ها به‌ویژه بعد از برگزاری مناظره معروف احمدی‌نژاد و موسوی شکل تازه‌ای پیدا کرد. نکته اصلی در این رقابت ایجاد فضای دوقطبی سنگینی بود که البته بار اجتماعی زیادی را بر جامعه تحمیل کرد. راه‌اندازی پوشش‌های اجتماعی در اقصی نقاط کشور، سفرهای انتخاباتی متعدد، تشدید فضای رقابتی در فضای مجازی و همچنین مناظره انتخاباتی در نهایت، کار را به زورآزمایی خیابانی در فضای شهری میان هواداران نامزدها کشاند. تفوق نگاه توطئه‌انگارانه حجم زیادی از تحلیل‌ها را در انتخابات ۸۸ به خود اختصاص داد. معمولا جناح و گروهی که در انتخابات شکست خورده

انتخابات ۹۲

انتخابات ریاست‌جمهوری ۹۲ نخستین رویداد سیاسی مهم پس از مناقشات ۸۸ سال بود. بعد از مناظره‌های داوطلبان ریاست‌جمهوری روند هيجانی فضای سیاسی شدیدتر شد و بلافاصله بعد از هر مناظره تلویزیونی میان نامزدهای انتخابات فضای مجازی و رسانه‌ای و حتی عمومی جامعه درگیر گوشه و کنایه‌ها و طنز و مطایبه شد. در این میان عبارت‌هایی مثل حمله گازنبری و من سرهنگ نیستم من حق‌وقدان هستم به‌ویژه در مناظره میان روحانی و قالیباف در شبکه‌های اجتماعی بازتاپ فراوان پیدا کرد و نظرسنجی‌ها هم از کاهش و افزایش سبد آرای نامزدهای انتخاباتی حکایت می‌کرد. به

انتخابات ۹۶

در انتخابات ۹۶ هم باز فضای رقابتی به‌واسطه دو قطبی‌گرایی میان اصلاح‌طلبان و اصولگرایان تشدید شد. قبل از برگزاری انتخابات باز هم روحانی در مناظرات به گوشه و کنایه روی آورد و خطاب به رئیسی با توجه به تصدی تولیت آستان قدس رضوی گفت که امام رضا را جناحی نکنید و به قالیباف دیگر نامزد رقیبش کنایه زد که شما کارت لوله‌کردن دانشجویان بود. بلافاصله بعد از پایان مناظرات انتخاباتی، فضای رسانه‌ای پر شد از مطایبه و متلک به نامزدهای رقیب رئیس

محمود عباس زاده مشکینی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی

آمریکایی‌ها به دنبال حفظ ساختار تحریم‌ها هستند

خود است باید باندان با توجه به مصوبه مجلس شورای اسلامی با عنوان اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و همچنین رهنمودهای مقام معظم رهبری، ایران هیچ‌گاه از تصمیم خود مبنی بر لغو تمام تحریم‌ها کوتاه نخواهد آمد و از سوی دیگر در صورتی ایران موضوع کوتاهی آمریکا و غرب را در قبال لغو تحریم‌ها خواهد پذیرفت که این مساله مورد راستی‌آزمایی قرار بگیرد.

❖ **نگاه به‌درون**

مذاکرات و گفت‌وگو بر سر توافق هسته‌ای می‌تواند ادامه پیدا کند اما آنچه که برای ما مهم است توجه به ظرفیت داخلی است؛ روندی که آمریکا و غرب دنبال می‌کنند تداوم همان رویه‌های سابق است و به نظر

انتخابات ۱۴۰۰، رقابتی متفاوت

انتخابات ۱۴۰۰ در شرایطی برگزار شد که نارضایتی مردم از وضعیت اقتصادی و معیشتی در چند سال گذشته افزایش پیدا کرده‌بود و از سویی دیگر ویروس کرونا همچنان قربانی می‌گرفت. از سویی دیگر برخی سیاسیون و اهالی رسانه در داخل و خارج از کشور پوشش اجتماعی گسترده‌ای را با عنوان کارزار رای بی‌رای با هدف تحریم انتخابات به‌راه انداخته بودند. با وجود این فضای سنگین اما به‌واسطه تلاش نامزدهای انتخاباتی، جریان‌های سیاسی و پوشش‌های مردمی کم کم کشور وارد فضای شور انتخاباتی شد. گمان اولیه این بود که در عرصه رقابت‌ها به‌ویژه در بخش مناظرات تلویزیونی فضایی برای ایجاد دوقطبی آن هم از نوع کاذب آن با طرح برخی موضوعات بحث برانگیز تشدید شود اما مدیریت این فضای از سوی نامزدهای انتخاباتی و البته حفظ اخلاق انتخاباتی از سوی اکثر نامزدها باعث شد این مناظرات در فضای آرام‌تر از مناظرات ادوار گذشته برگزار شود و تا حدودی زیادی از آن بگم بگم‌های دور قبل فاصله بگیرد.

نوید شکل‌گیری فضای تعاملی

بعد از پیروزی رئیسی در انتخابات ۱۴۰۰ موجی از همراهی‌ها از سوی جریان‌ها و گروه‌هایی سیاسی به راه افتاد. همچنین سیل پیام‌های تبریک از سوی مقامات سیاسی و جریان‌های مختلف مخاطب به رئیس‌جمهور منتخب به‌راه افتاد. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد فضای فعلی نوید‌دهنده روحیه تعاملی میان جریان و گروه‌های سیاسی برای همکاری با رئیس‌جمهور منتخب است. البته در این میان رویه جدید قوه‌قضاییه چه در آخرین روزهای حضور رئیسی در قوه‌قضاییه و چه از زمان استقرار محسنی ازه‌ای به عنوان رئیس جدید دستگاه قضا به‌واسطه تماس با برخی فعالان سیاسی اصلاح‌طلب و اصولگرا و همچنین اهالی رسانه متعلق به جریان رسانه‌ای جریان‌های مختلف امیدهایی را برای بازگشایی مسیر تازه به منظور تعامل هر چه بیشتر مجموعه‌های حاکمیتی با جریان‌های مختلف سیاسی ایجاد کرد. شاید این گام، اولین قدم‌هایی در راستای تحقق شعار و وعده رئیسی مبنی بر تشکیل دولتی برای همه ایرانیان باشد. واکنش کسانی که مورد تماس واقع شدند هم به این موضوع، حاوی نکات قابل تاملی است و البته حاکی از استقبال آنها از این رویکرد نواست. در همین زمینه، احمد زیدآبادی با تشریح نحوه تماس تلفنی با او نوشت: از آنجا که در این تماس گفته شد قرار است از همه صاحب‌نظران در زمینه‌های مختلف نظرخواهی شود، امیدوارم نشانه‌ای از تحولی عملی در رویکرد زمانداری در کشور ما باشد. احسان مازندرانی، فعال رسانه‌ای، اکبر منتجبی سردبیر روزنامه سازندگی، دبیران کل احزاب اصلاح‌طلب مانند جوادامام دبیرکل حزب اصلاح‌طلب مجمع اپژاگران، علی شکوری‌راد دبیر کل حزب اتحاد ملت، غلامحسین کرباسچی دبیرکل حزب سازندگی آذر منصوری فعال سیاسی اصلاح‌طلب، مسحن میردامادی، فیض... عرب سرخی از جمله چهره‌هایی بودند که دفتر رئیسی با آنها تماس گرفتند. به این فهرست هم شماری از فعالان سیاسی اصولگرا را نیز باید افزود که از سوی دفتر رئیسی با آنها تماس گرفته شد. این روند البته با واکنش‌های متفاوتی روبه‌رو شد. کسانی مثل زیدآبادی از این اقدام دفاع و جواد امام هم این حرکت را گام خوبی توصیف کرد. کرباسچی هم در این‌باره اظهار نظر کرده، مبنی بر این‌که مهم این است پیشنهادها و انتقادات که از ما دریافت می‌کند، به آن ترتیب اثر دهند، یعنی تاثیرگذاری آن اهمیت دارد و اگر حالت تبلیغاتی نداشته باشد، کار مثبت و خوبی است. اما در عین حال بسیاری از فعالان سیاسی تاثیرگذار بودن این تعامل را به پیوستگی و دائمی بودن آن منوط کردند و امید دارند این حرکت به دور از هرگونه اقدام تشریفاتی و نمایشی باشد. یکی دیگر از اقدامات صورت گرفته از سوی رئیس‌جمهور منتخب، راه‌اندازی سامانه جدید برای نظرخواهی از مردم درباره انتخاب مدیران دولت سیزدهم بود. این نوید در اولین نشست خبری رئیسی با رسانه‌های داخلی و خارجی داده شد. وی با اشاره به این‌که گمانه‌زنی‌های برخی در فضای مجازی در مورد اعضای احتمالی دولت قابل‌اعتنا نیست از راه‌اندازی یک سامانه جدید برای معرفی افراد مورد نظر خبر داد. وی در برنامه بدون تعارف بار دیگر از عزم خود برای راه‌اندازی این سامانه خبر داد و با راه‌اندازی رسمی آن نشان داد تلاش جدی دارد مردم را در انتخاب کابینه خود مشارکت دهد و این حرف در حد شعار باقی نمی‌ماند. ❖

می‌رسد که آنها همچنان دچار اشتباه محاسباتی است و گمان می‌کنند که با ادامه فشار حداکثری می‌توانند ملت ایران را از احقاق حقوق حقه خود بازدارند. این در حالی است که جمهوری اسلامی با اتخاذ سیاست جدید خود گرچه همچنان مسیر گفت‌وگو را باز گذاشته اما در عین حال نگاه اصلی به ظرفیت‌های داخلی و توانمندی‌ها موجود در کشور است. ❖